

A. Vanagaičiui apšvedus Rengia permainas New Yorke Lietuva ir Klaipėdos vokiečiai Prez. Roosevelt nauji rupešniai

"Nekaltų" bernelių kliubas Chicagoy sumažėjo dar vienu nariu. Komp. A. Vanagaitis, buvęs to klubo žvaigždė staiga apšvedė su p-le Lilija Žilvičiute ir išvažiavo medaus mėnesiui.

Per ilgą laiką p. Vanagaitis skelbė, kad tik viena daina tegali nuraminti ir palinksminti vyro sielą. Pasirodo, kad to neužtenka: reikalinga dar ir moteris.

Kaip tai nebutų, bet šios "kolumnos" užpildytojas linki p. Vanagaičiui laimingo šeimyniško gyvenimo ir įgijus naujų patyrimų dar daugiau praplėsti lietuvišką muziką.

Iš Wisconsinso valstijos gamvė žinių, kad vietiniai kairiųjų bloko veikėjai pradėjo atvirai agituoti, kad sekančiuose SLA. rinkimuose būtų pralaimėti iš vietų Dr. M. J. Vinikas ir "Tėvynės" red. S. Vitaitis. Progresyvių vadas Marcinus, kurį kažkur vadina tiesiog akipėša, žiauriai užpuolė ir S. Mockų, užsilikusių išdorojė, už tai, kad tas norėjęs sumažinti kaikurias sąskaitas priklausančias progresyviams.

Taiigi, nors socialistų ir komunistų vadai, begiodami po kolonijas ir kalba apie "laisvų žmonių" bendrą frontą, tačiau tikrenybėje jie tik žiuri, kaip čia viską pasigrobtį ir savo rankas, kad vėliau būtų galima užsmaugti visą tautinį judėjimą.

Už poros mėnesių Klaipėdos krašte įvyks rinkimai į seimelį. Kad parodyt didesnę savo spēką visos vokiečių grupės susijungė į vieną ir greičiausia, pasidavė pilnai Berlyno kontrolei.

Išėjė laimėtojais, vokiečiai turės progos šaukti, kad Klaipėda yra jų, o ne Lietuvos. Gal tuojau po rinkimų jie kreipsis į didžiasias valstybes reikalaudami prijungti Klaipėdą prie Vokietijos. Balsavimo rezultatus jie, beabejo, naudos kaip vyriausį argumentą.

Kad užbėgti tam už akių, Lietuvos vyriausybė turėtų oficialiai paskelbti, kad kalbančius vokiškai žmones ji laiko gerais savo piliečiais ir pripažįsta jiems teisę balsuoti už tuos kandidatus, kurie jiems atrodo tinkamiausi. Panašus pareiškimas išmūstų iš hiterininkų rankos stiprų propagandos įrankį.

Beabejo, visi norėtumėm, kad lietuviškas sąrašas Klaipėdoj gautų kuodaugiausia balsų. Tačiau prie dabartinių aplinkybių, Lietuvos vyriausybė negali išeiti prieš vokiečių sudarytą bloką, nes tas vėliau pakenktų Lietuvai.

Prez. Rooseveltto pagelbininkai susidūrė su nauju keblumu. Kongresas paskyrė 4 bilionus dolerių viešioms darbams. Buvo numatyta rasti darbo bent 3,500,000 žmonių, kurie dabar gauna tiesioginę pašalpą iš valstybės.

Bet kur pasiysi tokia didelė armija? Tų viešųjų darbų nėra tiek daug. Jeigu imtis tokių projektų, kurie turi šio kio vertės, tai du trečdaliai

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Žinios iš Lietuvos

PEŠTYNĖS OBELIUOSE

Rusai, apie 120 metų engdami Lietuvą, be kitų "gėrybių", priveisė joje dar ir pirmieilių mušeikų bei vagilių. Jie supirkinėjo nusigyvenusių lenkų dvarininkų dvarus, iš jų kurie vidutiniškus ukius į kuriuos sodino iš gilumos Rusijos atgabantus kolonistus. Daugelis tų kolonistų buvo paprastai nusigyvenę girtuokliai, valkatos, puolus ir dovanai ir dovanai dalinamus ukius ir, žinoma, šiaip į svetimą daiktą. Lietuvos žmonėms sunku buvo gyventi su naujaisiais kaimynais, valdžios agentų remiamais. Ilgainiui daugelis kolonistų su lietuvėju ir šiaip paprato prie žmoniškesnio gyvenimo. Kiti visi paliko peštukai bei vagiliai. Tiesa, jie dabar labiau prisibijo lietuvių policijos ir žmonių, užtat savo tarpe dažnai sukelia smarkias muštynes ir vagiliauja.

Retos smarkumu muštynės įvyko per rusų sentikių Velykų šventes. Obelių valsč. Špulių kaime užsitęsė ištisas dvi dienas. Kaip dabar jau teismo organų nustatyta, toms muštynėms vadovavo šioje apylinkėje žinomi mušeikos broliai šeršniovai. Per muštynes buvo peiliais sužaloti du rusai, kurių vienas, dėl didelio sužalojimo teko skubiausiai ten pat per sieną gabenti Latvijon į Subatą, medicinos pagelbą suteikti.

Apie muštynes pranešimą gavusi policija skubiai atvyko, tačiau kaltininkų vietoj neberado. Buvo gauta žinių, kad vienas iš daugiausia muštynėse pasizymėjusių — Jon Šeršnovas yra nuvykęs į Kriaunėnų kaimą pas savo mylimąją.

Ten policija nuvykusi mušeiką rado, tačiau pastebėjęs policiją Šeršnovas kambaryje užgesino šviestą. Policija elektros lempute apšvietusi kambary, pamatė su revolveriu rankoje Šeršnovą, kuris nepasidavė policijai ir bijodama stipraus, revolveriu ginkluoto mušeikos pasipriešinimo, paleido į jį švius ir vietoj nukovė.

Be našautojo, dėl šitų muštynių dabar tardoma visa eilė žmonių ir apie 10 muštynėse dalyvavusių bei prie jų prisidėjusių suimta.

skirtų pinigų teks išleisti apmokėjimui medžiagos. Kas tuomet belieka darbininkams? Kaip neimsi, padėtis pasilėka kebli.

Komunistai, prisidengdami įvairiom skraistėm renka parašus ir siunčia Washingtonan su reikalavimu, kad nupigintų maisto kainas. Gerai, bet jeigu maistas visai atpigis, tai fermeriai vėl bus priversti bankrutuoti ir apieisti ukius. Farmerių nubiedninėjimas dar labai padidins depresiją. Gal to komunistai ir nori.

Lietuvos Karo Invalidai

Tuojuo po didžiojo karo ir po Lietuvos laisvės kovų atsirado apie 2500 karo invalidų. Tačiau ligi šio laiko daug jų jau mirė. Dabar nepriklausomoje Lietuvoje yra apie 1500 karo invalidų. Jau pirmiausiai nepriklausomo gyvenimo metais reikėjo rūpintis karo invalidų globa, nes, šie vyrai, sveikatos ir kai kurių kuno dalių nustoję mušio laukuose, neturėjo kur galvos priglausti. Tuojuo buvo sudarytas karo invalidams šelpti komitetas. Jis netrukus įrengė laikinas karo invalidams prieglaudas. Drauge su tuo dar buvo susirūpinta ir pačių karo invalidų likimu. Gyvenantieji bendrabučiuose buvo mokomi amatų.

1922 metais buvo įsteigtos pirmosios karo invalidų dirbtuvės: rubų siuvykla, kepurų gamykla ir batų siuvykla, o 1923 m. dar ir graverių dirbtuvė. 1922 m. buvo įsteigta karo invalidų išdirbinių krautu vė. Visos šios įmonės kurėsi ir greitai plėtėsi. Viskas jose buvo ir tebėra dirbama biznio pamatais. Karo invalidų dirbtuvės sumaniai vadovaujamos, net ir šiais sunkesniais laikais duoda gražaus pelno. Pav., 1933 m. invalidų dirbtuvės davė apie 60,000 litų gryno pelno, o 1934 m. 90,000 litų pelno.

1932 m. Kaune buvo pastatyta trijų aukštų murinis namas, kuriame sutilpo visos invalidų dirbtuvės, bendrabutis, raštinė ir skaitykla. Šiame name pilnu tempu ir dirba karo invalidai. Jie siuva įvairius rubus, organizacijoms vėliavas, gamina kariams kepureis ir jų kukardas bei sagas.

Turėdamas jau nemažą pinigų sumą susitaupęs, invalidams šelpti komitetas Kaune sumanė pastatyti dar vienus gerus gyvenamuosius namus, kurie duotų pelno. Šis namas pradėtas statyti 1933 metais ir baigtas šiemet, birželio 1 d. Iš šio namo karo invalidai turės apie 10,000 litų per metus. Be to, kasmet invalidams šelpti komitetas gauna iš valsčių išdo paramos. Jau daugelis karo invalidų aprūpinta pensijomis. Be to, nemažam skaičiui šis komitetas davė gerai apmokamo darbo. Žodžiu, visi Lietuvos karo invalidai jau gana gerai medžiaginiai aprūpinti. Dabar dar norima geriau aprūpinti ir jų šeimas.

ESTIJOS KARO MINISTERIS LIETUVOJE.

Naudodamasis savo atostogomis, Lietuvoje lankėsi Estijos karo ministeris generolas Lillis. Jis buvo Palangoje, Klaipėdoje, Kaune ir Rytų Lietuvoje. Su aukštais Lietuvos karninkais gen. Lillis net nesimatė. Tai buvo jo grynai asmeninė kelionė. Lietuvoje jis gavęs kuogeriausią ir gražiausių įspūdžių.

Naciai Vėl Išdaužė Tilžės Lietuvių Langus

Gegužės 17 d. vokiečių spaudos ir kitais budais sukirsinta prieš Lietuvą minia puolė Tilžės lietuvių gyvenamus butus ir su žvėrišku įnirtimu ėmė daužyti, išanksto tam pasirengusi, langus akmenimis. Daugiausia nukentėjo dr. Vyduno, Mačiulaičio, Milaičio, Banaičio ir ypatingai Vokietijos lietuvių susivienijimo būstinė. Šių lietuvių butų langai buvo išdaužyti ir š. m. kovo 26 dieną. Dabar jie nukentėjo antrusyk ir dar labiau. Pavyzdžiui dr. Vyduno buto pirmą sykį išmūšti langai buvo šiaip taip užklijuoti popieriais, o dabar yra visi stiklai išdaužyti. P. Milaičiui, taip pat antrą kartą, visi stiklai išdaužyti. Jis, budamas neturtingas pirklys, išdaužytus stiklus įsidėjo. Dabar vėl jo butas paliko be stiklų. Lietuvių susivienijimo būstinėje nė vieno nesumušto stiklo nepalik, langai užkalti lentomis. Vokietijos vietinė policija čia pat buvo ir galėjo prie to neprileisti, tačiau, ji nesiėmė jokių priemonių apsaugoti minėtų "Tilžės lietuvių. Štai ką daro "kultūringieji" vokiečiai su lietuviais.

Anglai Daugiau Pasitikti Lektuvais Negu SSSR ir Prancuzais

Londonas. Baldvinas, kalbėdamas Londone moterų konservatorių kongrese ir ragindamas praplėsti Lokarno, kad apimtų ir orą, tarp kitko, pareiškė, kad anglai kartais jaučia, jog prancuzai yra labai sunkus patenkinti, bet nereikia užmiršti, kad į prancuzų teritoriją vieno amžiaus bėgyje buvo du kartus įsibriauta. Negalima nesuprasti ir vokiečių lygybės noro. Tačiau vokiečiai ginkluojasi ne tik ore. Yra žinių, kad povandeninių laivų statyba Vokietijoje yra jau išėjusi iš akademinų diskusijų stadijos. Tai kelia vis didėjančią baimę, nes žmonės prisimena įvairius karus per paskutinius kelis dešimtmečius, kuriuose Vokietija dalyvavo. Štai kodėl anglai nori sužinoti faktus. Oro ir didžiosios patrankos amžiuje.

Prancuzai ir anglai, kuriuos skiria tik siauras sąsiauris, žino, kad turi būti draugai. Į Lokarno sutartį reikia įtraukti specialų oro paką, kad būtų galima likviduoti oro ginklavimosi lenktynes. Ta proga Baldvinas pareiškia apgalvotavimą, kad Jungtinės Valstybės negali dalyvauti kolektyvinio saugumo sistemoje. Britų Imperijos ir J. V. bendradarbiavimas būtų stipriausia taikos tvirtovė visam pasauliui. Britai negali pasitikėti vien tik Prancuzija ir Rusija dėl savo apsaugos ore: geriau pastatyti dar 500 ar 1,000 naujų lėktuvų.

Anglai Nepaiso Prancuzijos; Pasirašė Sutartį su Hitleriu

VOKIETIJA GAUNA TEISĘ STATYTI DIDELĮ KARO LAIVYNĄ

Londonas. Šiomis dienomis Anglija pamojo ranka ant Prancuzijos priešinimuisi Vokietijos atsiginklavim reikale ir pati viena pasirašė sutartį su Vokietija. Ta vokiečių-anglų sutartimi vadovaujantis, Vokietija įgauna teisę pasibudavoti sau naujų povandeninių ir kitokių karo laivų iki 35 nuoš. palyginus su Anglijos laivynu.

Nors, palyginus, Anglija ir turės 65 nuoš. didesnį laivyną už Vokietiją, bet kadangi Anglija randasi saloje, o Vokietija ant jūrų kranto, tai ištikams karui, Vokietija nesijaus nei kiek silpnesnė už Angliją. Žinoma, būtų nelengva vokiečiams pulti anglus. Bet ir pastarieji negalėtų pulti vokiečių.

Vokietija ant tiek sustiprėjus kurią gražiai duoda nesibijos pagrasinti anglams su kum ščiu, ypač kuomet ji turi savo pūšėje tokią Japoniją, kuri irgi turi stiprų laivyną.

Pasitaiko ir geriems plaukams nuskesti. Anglijos gerieji diplomatai irgi gali kada nors nudegti nagus.

Tokiai padėčiai esant, Prancuzija bus priversta tampriau susiristi su Sovietų Rusija ir žymiai sustiprinti abiejų šalių laivynus. O anglai susibičiuodami su Vokietija daug ko laimėti negali. Visą, ką jie gali pasiekti, tai būti balanso kėdėje. Bet juk jie to kiais buvo ir 1914 metais, tačiau padėties pakeisti jie nepajėgė.

Kaip Paskirstyto Vokietijos Karo Jėgos

Berlynas. — Šiomis dienomis Berlyne išleista brošiūrė, pavadinata "Karo tarnybos elementorius". Remiantis brošiūra, visa Vokietijos kariuomenė suskirstoma į tris grupes, kurių štabų būstinės yra Berlyne, Kaselyje ir Drezdene. Kariškai Vokietija paskirstoma į 10 sričių, butent: Karaliaučiaus, Stetino, Berlyno, Dresdeno, Stutgarto, Muensterio, Muencheno, Breslau, Kaselio ir Hamburgo. Oro laivynas atžvilgiu Vokietija paskirstoma į 6 sritis, butent: Karaliaučiaus, Berlyno, Dresdeno, Muensterio, Muencheno ir Kielo. Vokietijos jurių karo laivynas suskirstomas į tris dalis, butent: Kielo, Baltijos ir Vilhelmshafeno.

Šiais metais, kaip ir pernai, DULR. ruošia užsienio lietuvių vaikams vasaros koloniją Alytuje ir tikimasis, kad į koloniją suvažiuos iš įvairių vietų bent 40 vaikų

Lietuva Nori Taikiai Gyventi Su Visais Savo Kaimynais

DABARTINIAI LIETUVOS SANTYKIAI SU VOKIETIJA

Šiandien beveik visame pasaulyje plačiai minimas Lietuvos vardas. Jis minimas sąryšy su nenormaliais santykiais tarp Lietuvos ir jos didžiojo vakarų kaimyno Vokietijos. Iš tiesų, tie santykiai: šiaudien yra įdomus. Jis reikalingi arčiau pažinti kiekvienam lietuviui, nežiurint kur jis gyventų. Čia duodame sątrauką Lietuvos užsienių reikalų ministerio Stasio Lozoraitio paskaitos, kurią jis plačiai ir išsamiai išnagrino kelis Lietuvos užsienio politikos klausimus, ypač sustodamas prie Lietuvos santykių su Vokietija.

Pirmiausia ministeris Lozoraitis pažymėjo, kad šiaudien Lietuva nepageidauja nieko kito, kaip tik gerų ir draugiškų santykių su visais savo kaimynais, tame sakičiuje ir su Vokietija. Geriems santykiams su Vokietija palaikyti Lietuva padėjo daug pastangų, bet jeigu tu pastangų vaisiai bus išduotu metu nepasiekė tikslo, tai čia ne Lietuvos kaltė. Kalbant ka pasakyti, kad visame krašte jų yra ne 140,000, tame krašte ši viso tėra apie 180,000 gyventojų; 1905 m. patys vokiečiai Klaipėdos krašte vo kiekių priskaitė 68,601 arba 48 nuoš., o 1925 m. 62,112 arba 45,5 nuoš. visų to krašto gyventojų. Klaipėdos krašto gyventojų teisės yra apsaugotos Lietuvos įstatymais ir Lietuvos tarptautiniais pasižadėjimais, butent, Klaipėdos konvencija. Lietuva vykdo šią konvenciją taip pat lojaliai, kaip ir visus kitus tarptautinius pasižadėjimus. Kiekvienas geros valios vokietis Klaipėdos krašte žino, kad niekas nekludodam naudotis statuto nustatytais teisėmis. Bet lygiu būdu kiekvienas vokietis, ar kuris nors kitas Lietuvos gyventojas, turi žinoti, kad jam draudžiama Lietuvos žemėje daryti nusikaltimus prieš lietuvių tautą ir Lietuvos valstybę.

Lietuva su vokiškumu nekojoja. Mes kovojame su priešvalstybinu darbu, vis tiek, kieno jis yra varomas. Vokietija sakosi turinti priekaištų Lietuvai. Tačiau jos elgesys su Lietuva neparodė, kad ji naudotusi nešališkumu.

Koks gi yra Vokietijos elgesys su Lietuva? Jau ištisus šešeris metus Vokietija daro Lietuvai įvairių politinių ir ekonominų spaudimų. Musų prekių įvežimas į Vokietiją šiaudien yra kuo mažiausias. Lietuvos prekių ir net žmonių pervežimas per Vokietiją yra trukdomas, prekybos sutartį vokiečiai laužo, mažojo pasiėnio susisiekimo sutartį panaikino. Toliau, vokiečių laikraščiai, radio, filmos sėja neapykantą prieš Lietuvą, lietuvių šmeižia ir užgaulioja. Pagaliau, dėl kiekvieno Lietuvos

žingsnio Klaipėdos krašte, kad ir patį nekalčiausia, vokiečiai sukelia negirdėtus triukšmus agituodami Klaipėdos krašto gyventojus neklaudyti Lietuvos įstatymų ir jos valdžios organų. Ir visa tai Vokietija daro, prieštaraudama savo tarptautiniams pasižadėjimams ir laužydama visas sutartis su Lietuva.

Suprantama, kad toks Vokietijos elgesys Lietuvoje kelia susirūpinimą, verčia lietuvius galvoti, kurių tikslų siekia vokiečiai. Vokiečiai, taip elgdamiesi sėja nepasitikėjimą pas mus ir visus tuos, kurie yra susirūpinę ramybės ir tvarkos išlaikymu šitame Baltijos jūros pakrastyje.

Tiesa, vokiečių vadai dažnai viešai pareiškia, kad Vokietija susilaikys nuo nuodijantios propagandos. Toks susilaikymas būtų ypatingai naudingas abiejų kraštų santykiams. Tačiau žodžiai dažnai nesutinka su darbais. Visi Vokietijos priekaištai dėl tariamos ne tvarkos Klaipėdos krašte yra nepagrįsti ir Lietuvai nepriimtini.

Tai maždaug tokias mintis pasakė Lietuvos užsienių reikalų ministeris Lozoraitis. Šia proga, mes galime pažymėti, kad šiaudien susidarę nenormalus ir, galima sakyti, pavojingi Lietuvos santykiai su Vokietija, yra grynai nacių padaras. Kol Vokietijoje naciai nebuvo prie valdžios, Lietuvos santykiai su Vokietija buvo vidutiniškai geri. Kai kas tuomet net mėgdavo kartoti, kad Lietuvos politikai gaires nusitauto Berlynas ir Maskva. Tai buvo netiesa. Lietuva visą laiką ėjo ir eina lietuviškos politikos garbingu keliu.

Sovietų Amnestija Rusų Emigrantams

Reikalingi inžinieriai ir gydytojai

Maskva. Sovietų vyriausybė rimtai susirūpinusi išleisti plačiąją amnestiją rusų emigrantams. Prieš keletą dienų komisarų taryba Leningrade šį dalyką svarstė. Pagrindiniai nutart visiems rusų emigrantams atidaryti duris į Sovietų Rusiją, bet tik rusai, prieš palikdami Rusiją, kad nebutų buvę senesni, kaip 15 metų amžiaus.

Tuo norima į Rusiją suvilioti visus jaunus rusus emigrantus gydytojus, inžinierius, geologus ir kitus mokslo žmones. Kadangi Sovietų statyboje dirba daug svetimšalių, tai dabar Sovietai nori tų svetimšalių nusikratyti ir gauti savų. Žinoma, tai susiję su tais milijonais dolerių, kurie išmokami Amerikos ir kitų šalių inžinieriams, kurie tuos dolerius iš Rusijos išgabena.

SANDARA

AMERIKOS, LIETUVŲ, TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd St., Chicago Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:

Sąjūdytose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS
Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausia laisva valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, elptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnamečių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.
Visuotinis bešališkas švietimas ir mokslas bei kultūros kėlimas tarpe Lietuvos ir išvijos Lietuvių.

Kuortiniamis broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išvijos Jungtinės Valstijosose ir kitose šalyse.
Dėdros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoje ir visose tautoje plačiausiu Demokratiškumu principu.

Visuotinis tikėjimas ir sąžinės įsitikinimas tolerantiškumas ir atskiriamas tikybinio veikimo arto politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos utėitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunoms, išaukšti sveiką, apviešatį ir tautiškai susipratusi.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais — Mes be Vilniaus Nenurimam.

METAI PO DETROITO SLA. SEIMO

Pereitas SLA. seimas, kuris įvyko Detroite metai tam atgal paliko daug nesmagių atsiminimų. Organizacijai jis nieko gero neatnešė, bet už tai moralinių ir medžiaginių nuostolių padarė daug. Pareikšdami tą mes nesivaduojam partijiniai jausmais. Detroito seimas sukritikavo ir pasmerkė pats save. Sudarytos didžiosios "delegatai" savo elgesiu ir tolerancija parodė, kad fraternalizmas jiems tiek artimas, kiek ožiui mėnulis.

Mes pripažįstam, kad socialistai, komunistai ar panašūs jiems turi lygias teises susivienijime, kaip ir mes. Jie gali valdyti seimą; išrinkti savo Pildomą Tarybą; paskirti kokias nori komisijas ir pan. SLA. yra juk demokratinė įstaiga. Kas gauna didžiąją, kas valdo. Bet dalykas čia ne užsibaigia. Kad pripažinti kam nors teisę valdyti, reikia pirma iširti klausimas ar jie teisingai išrinkti ir ar tikrai atstovauja balsuotojų valią. Rinkimai į Hitlerio seimą ir į Anglijos parlamento yra du skirtingi supratimai. Prie diktatūros ar korupcijos linę politikieriai lengvai sudaro "didžiūmas".

Į Detroito SLA. seimą kairiųjų vadai prisivežė tiek delegatų, kiek tik buvo galima supirkti. Pats dabartinis prezidentas siuntinėjo laiškus ir kuopas užtikrindamas, kad pažangiųjų išdas aprūpins delegatams kelionė ir pragyvenimą. Na, ir važiuo visi kas tik galėjo pasirašyti sau mandata. Jiems buvo iškalno perspėta, kad už šitą "free ride" jie turės pagal komandos kelti rankas ir pašukauti salę.

Taigi Detroito SLA. seime triumfavo ne darbininkai, bet suktaš, nesąžiniškas politikavimas. Mums gaila tų, kuriuos depresija privertė parduoti savo laisvę už dolerį ir tuo būdu tapti aklais įrankiais ambicingų politikierių. Mums gaila ir paties susivienijimo, nes jėgu ši atvira korupcija nebus pralinta, tai SLA. vadovaus tik tie žmonės, kurie galės investuoti į rinkimus kelis tukstančius dolerių.

Nuo Detroito seimo praėjo vieni metai. Socialistų-komunistų koalicija turėjo laisvas rankas daryti kas jai tinka. Niekas jų nelaike už skverno ir niekas netrukdė jiems vykinti savo pogramą. Bet kas gi gero atlikta? Absoliučiai nieko. Kairieji agitatoriai moka bliuoti, bet ne dirbti. Kai jėgos mažėja, tai Pildoma Taryba kelia mokesnius arba siaurina narių privilegijas. Tautinių pažiūrų veikėjus jie ekskomunikavo, apskelbė atžagariaiviais, nors tų veikėjų pastangomis SLA. sukurtas ir išaugintas. Ar tokia politika eina į sveikatą susivienijimui? Kiekvienas patyręs darbuotojas pasakys, kad ne. Socialistai ir komunistai gali tik nuallinti, ištuštinti organizaciją, bet ne pakelti. SLA. ims vėl augti ir bujoti tikiai tada, kai prie jo vairo stovės idėjiniai žmonės, bet ne grašiagaudos.

LENKIJA VISVIENA VALDYS GENEROLAI

Pilsudskiai mirus, kai kurie spėjo, kad Lenkija grįžt į normalias vėžes ir krašto valdymą pavės žmonių rinktiems atstovams. Toks manymas yra klaidingas. Kariuomenės vadai nenori išleisti vadžių ir po senovei tiki, kad tik kieta generolo ranka gali valdyti nesuspriusius kaimiečius.

Dabartinis Lenkijos prezidentas Moscicki, kuris niekad nebuvo valstybės viršininku, bet tik pagražinimu, greitai laiku bus priverstas pasitraukti ir paskirti savo vieton generolą Sosnowskį. Mat Varšuvoy dabar yra taip, kaip tikrose manarchijose: miręs ar pasitraukęs karalius ar caras turi teisės nominuoti sau įpėdinį. Bet Moscicki ne iš geros valios skiria savo vieton dar vieną generolą. Jis yra spaudžiamas tai padaryti. Tokiu būdu Lenkų valdžios galvas pasirenka sau

ne žmonės, bet labai siaura karininkų grupelė.

Esant tokiai padėčiai, nėra vilties, kad artimoje ateityje įvyktų susitarimas tarp Lietuvos ir Lenkijos. Budama milliteristų rankose Lenkija nenorės pripažinti prie klaidos sulaužant Suvalkų sutartį. Ji nesutiks taipgi gražinti mums Vilniaus, kuris ir sudaro visą klijūt ateisti talka.

Jeigu Varšuvą valdytų rimti politikai, jiems gal būtų aišku, kad kvirčiai su Lietuva nieko gero nesuteikia ir lenkams.

ATVAZIUOKIT Į CHICAGĄ LIEPOS 7 DIENĄ S. M.

Kaip žinome, ateinančio mėn. 7 dieną, Chicagoje įvyksta Sandaros piknikas, kuriame bus renkama tipiškiausia Amerikos lietuvių lietuvių. Kandidatės šiam konkursui atvyks iš daugelio kolonijų. Net tolimasis Bostonas žada atsųsti savo gražiausią ir geriausią lietuvių. Iš Pittsburgho pribus net visas vagonas tautiečių aplankyti savo Chicagos draugus. Jie irgi atsivež savo kandidatę.

Apart šito kontesto, kuris yra įdomus ne tik jaunimui, bet ir seniems, liepos 7 dieną yra planuojamas rimtas pasitarimas su kitų kolonijų veikėjais. Daug yra svarbių reikalų, kuriuos turime aptarti ir iširti. Per pastaruosius kelius metus, gal iš priežasties depresijos, susilpnėjo tarpusaviniai ryšiai ir viena kolonija tapo atskirta nuo kitos. Tokia situacija nėra sveika ir žymiai trukdo tautinį veikimą.

Kad suartinus mūsų idėjų žmones į vieną šeimynišką grupę, mes planuojam liepos 6 dieną draugišką konferenciją, kurion kviečiama atvykti kuodaugiausia tautiečių iš kitų kolonijų. Nepagalėkite laiko ir lešų svarbiam dalykui ir aplankyt tą dieną mūsų Chicagoją.

Apžvalga

SIULO PAKESTI VILNIAUS VARDĄ Į "PILSUDĄ"

Mirusio Lenkijos diktatoriaus J. Pilsudskio šalininkai pradėjo agituoti, kad Vilniaus miestas būtų apkrickstytas Pilsuda. Girdi, jeigu bolševikai pakeitė Petrogradą į Lenin gradą, tai kodėl to paties negalima padaryti ir su Vilniu.

Naujas vardas ištrintų Vilniaus praeitį ir neleistų lietuviams tiek daug sukauti ir reikalauti gražinti jų seną sostinę. Mažiau apsipazinę su istorija ir geografija Europos politikai priimtų už šventą tiesą, kad "Pilsuda" yra Lenkijos nuosavybė.

Bet šiam "krikštui" randasi ir keletas klijūčių. Pilsudskio buvusi priešai jau pareiškė protestą. Jie nenori, kad Pilsudskis ir po mirties pasiliktu viešpačiu. Pagaliau, patys Vilniaus gyventojai siausiasi ir murma. Girdi, "Pilsuda" negera skamba ir nesukelia tokių gražių jausmų, kaip žodis — Vilnius.

SIULO PASKIRTI KLAIPĖDAI KOMISARĄ

Pastaruoju laiku įtakingesnioji anglų spauda pradėjo kitaip orientuoti Klaipėdos reikale. Kai vokiečių paleisti dumai išsiblašė, tai priešingai mums laikraščiai žymiai pakeitė savo toną ir ėmė reikšti pritarimo Lietuvai.

Pav. "Morning Post" neseniai įdėjo ilgą straipsnį apie Klaipėdą, kuriame kaltinama didžiosios valstybės vienpusiškume. Straipsnio vidury pasakyta:

"Vokietijos vyriausybė pastaruoju laiku darė visas pastangas sukurti Klaipėdos problemą ir įvesti ją į tautiškos politikos areną. Jų pastangos sufabrikuoti intrigas dalinai pasisekė. Signatarinės valstybės užsiėmė ant Lietuvos. Atsakingų asmenų nebuvo siulyta pakeisti esamą padėtį ir paskirti neutralų komisarą.

Tas parodė, kad didžiosios valstybės bandė prasielenkti su juridinėmis teisėmis..."

Is čia matome, kad tulį anglų politikai pasigerindami vokiečiams, norėjo paskelbti Klaipėdą nepriklausomą miestu, panašiai kaip Dancigas.

Bet įvykus permainoms Anglijos kabinefe ir pasitraukus užsienių reikalų ministeriui Simon, tas klausimas žlug.

V. K. RACKAUSKO BYLA KAUNO TEISME

Rašytojui ir buvusiam diplomatiui V. K. Račkaiškiui teko atsidurti teisme dėl neatiteisimo su valstybės išdu. Jis patrauktas teisman dėl to, kad 1924—27 metais eidamas Londone Lietuvos pasiuntinybės sekretoriaus pareigas vieną syk, kaip kaltinimas skamba, pasisavino 40,000 litų; paskiau dar kitus 7,000 litų.

Vėliau, 1930 metais budamas konsulų Pietų Afrikoje neatsikaites už kelius tukstančius litų. Tokiu būdu susidaro kruva pinigų. Kadangi p. Račkaiškas, kuris dabar Kaune gana sunkiai verčiasi, negalėjo gražinti, tai prieš jį ir buvo iškelta byla. Jo gynėjas adv. Tarnau tikrino, kad tie pinigai nėra pasisavinti ar išieikovoti, bet išieikti tokiem reikalams, kuriuos nurodė Račkaiškas viršininkai Londone. Pav. Lietuvos atstovas Anglijoj p. Galvanauskas liepes nupirkti baldų arba rakandų. V. Račkaiškas tai padarė iš pavestų jo priežiūrai pinigų, tačiau valdžia nepripažino to už teisėtą.

SVECIAS IS LIETUVOS P. R. SKIPITIS GRIZTA Į TEVYNĘ

"Vienybė" praneša, jog atėn nanciam trečiadieny, birželio 26 dieną, New Yorko lietuviai rengia išleistuves p. R. Skipičiui, kuris tuojau išvyksta į Lietuvą.

P-nas R. Skipitis aplankė veik visas žymesnes Amerikos lietuvių kolonijas ir visur buvo širdingai priimtas. Daugeilis mūsų vėl pasimatys su juom laike pasaulinio visų lietuvių kongreso Kaune.

ALTS. REIKALAI

Kaip jau ne kartą teko kalbėti ir visiems yra žinoma, kad 1932 m. tulį "geradariai" užpuolė Sandarą ir jai padarė daug nemalonumo, kas gerokai apsunokino jos gyvavimą. Jau ant rytojaus vietinis dienraštis pasiskubino "pāinformuoti" savo vergus skaitytojus, kad "Sandara", netekus spaustuvės sustos ėjus. Jeigu pasiseks ją kada atgauti, gal vėl pradės eiti.

Tiesą, Sandara (Sandara

Publishing Co. korporacija), neteko spaustuvės, bet "Sandara" nesustojo ėjus. Nors, neturint spaustuvės, veik trijų metų laikotarpyje, teko panešti nemalonumų ir jai prisiėjo ne kartą sušlubuoti. Tačiau visos klijutys nugalėtos ir pradėdama vėl susitvarkyti ir Sandarai vėl prašvis giedresnė ateitis.

Paskutinėmis keliomis savaitėmis teko sandariečiams panešti dar didesnė našta — spautuvės tvarkymas, kas gerokai atsiliepi ir ant pačios "Sandaros" ir, gal, nariai bei skaitytojai pradėjo nerimauti ir galėjo pasireikšti nepasitenkinimo. Bet nei jokia operacija nėra galima atlikti be skausmo, kas teko pergyventi ir čia. Bet naujai persitvarkius, "Sandara" pasistengs atsilyginti savo skaitytojams. O tuom tarpu tenka atsprašyti savo visų rėmėjų: narių, skaitytojų ir biznierių bei profesionalų, kurie teikėsi paremti visais galimais būdais.

Atvertus naują istorijos lapą, Sandara bandys vieną kitą, principuose nurodytą veikimo punktą pagyvinti. Pastaraisiais laikais pirmo vietoj stovėjo Sandaros išlaikymo klausimas. Dabar jau tas klausimas atpuola; dabar stovi klausimas — tobulinimas laikraščio ir stiprinimas pačios organizacijos. Čia mes prisimenam tik paviršutiniai. Ateityje apie kiekvieną mūsų darbuotės punktą teks laiks nuo laiko pasikalbėti plačiau ir detalai. O kas liečia vien Sandaros narius — pasikalbėsime aplinkraščiuose, kuopoms.

Tuom tarpu Centras reikiama dėkingumo visiems tiems, ku-

rie darbavosi Sandaros naudai net ir blogose sąlygose esant. Tik ačiū sandariečių didelei ištvemei, pajęgta atlaikyti visos audros ir politinės atakos.

Dabar, gerbiamieji, stiprinkime savo pajėgas, nes prieš mus stovi dideli darbai išvijos ir visos tautos labui.

Sekretoriatas.

Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų Reikalu Pranešimas

"Vyriausybės Žinios" Lietuvos Laisvės Paskolos bonų reikalui paskelbė įstatymą, kuriuo numatoma, kad bonų turėtojams, kurie nustatytu terminu nepristato bonų apmokėti, palukanų mokėjimas pratęsiamas ligi dešimties metų. Palukanų bus mokama, kaip ir ligi šiol, 5 nuos. kasmet.

Kitais žodžiais tariant, šiuo pakeitimu suteikiama bonų turėtojams galimybė, pradėdant šių metų liepos mėn. 1 dieną, pagal norą, prinokusius bonus kuriam laikui pasilaikyti ir pasinaudoti mokamomis palukanomis, kurias Lietuvos Pasiuntinybė Washingtono kaipo ligi šiol taip ir ateityje, apmokės senąja tvarka. Šiuomi Vyriausybės patvarkymu suteikiama gera proga kiekvienam Lietuvos Laisvės Paskolos turėtojui nesiskubinti prinokusią boną iškeisti, bet tą iškeitimą atidėti ilgesniam laikui, ligi 10 metų, imant palukanas.

Lengva matyti, kad toksai patvarkymas yra abipusiai naudingas ir todėl pageidaujama, kad bonų savininkai šia

proga pasinaudotų. Apie tai, kuriuo būdu bus mokamos palukanos akivaizdoje išsibaigusių kuponų, bus pranešta kiek vėliau.

Lietuvos Pasiuntinybė

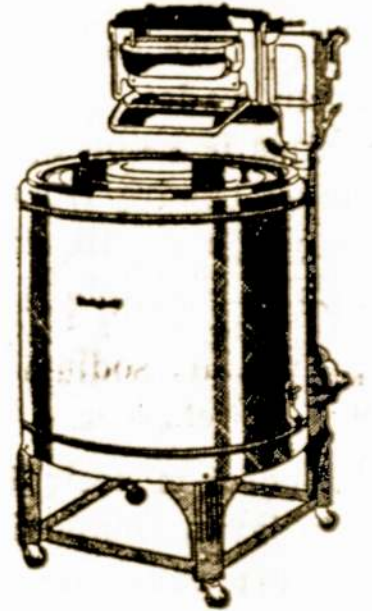
IR UZ NEPASISEKUSIUS ATENTATUS PRIEŠ HITLERIJAUS MIRTIMI

Berlynas. Vokiečių teisingumo ministerijos direktorius Sradaris, rašydamas oficialiam teisininkų organe, praneša, kad ir nepavykę pasikesinimai prieš Hitlerio asmenį bus baudžiami mirtimi. Be to, naujame baudžiamajame kodekse, kuris dabar rengiamas, numatyta smarkių baudmių už tautinių simbolių įžeidimą, vokiečių įpročių pajuokimą ir piktą "vokiečių motinystės" šmeižimą.

BIZNIERIAI, GARSIKITĖS "SANDAROJE"

PROGRESS DIDELIS VASARINIS Išpardavimas

Geriausiu Drabužiams Plovyklių
Kainos numazintos nuo 25% iki 35%

Naujos Mados pilnai garantuotos BEE VAC PLOVYKLES vertos \$49.50 parsiduoda už \$29.95

\$80.00 vertės M A Y T A G Plovyklės su ketvirtainiu Aluminium TUB, pilnai per naujintos. Didelis bargenas.

\$44.50

Didelis pasirinkimas kitokių naujausių Plovyklių, už labai mažas kainas, kaip tai: THOR, WESTINGHOUSE, BEE VAC, APEX, A. B. C., ir kitų, po \$49.50

Geros vartotos Plovyklos \$10, \$18

LENGVUS ISMOKEJIMAI Didelė nuolaida už senas plovykles

PIRKITE CIA DABAR TAUPYKITE PINIGUS

Sykiu dalyvaukite laimėjime \$2,000.00 vertės dovanų

PROGRESS FURNITURE CO.

3222-26 So. Halsted St. Tel. Victory 4226 Vedėjas J. Kalėdinskas

Leidžiame gražius radio programus kas nedėlia, 11 val. prieš piet, iš stoties WGES, 1860 kiloc.

BREMEN • EUROPA

Didelė EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Rengia ir prižiūri Lietuvių Laidvokėjų Agentų Sąjunga Amerikoje

Populiariai Kabininiai Garlaiviai "STUTTGART"

Išplauks iš New Yorko BIRŽELIO 5 d., 1935 tiesiai be persėdimo į Klaipėdą

TREČIOS KLESOS KAINOS: IŠ NEW YORKO Į KLAIPĖDĄ \$97.50

Į ABI PUSI Į KLAIPĖDĄ IR ATGAL \$167.00

Pridedant Jung. Valst. Takus

HAMBURG-AMERICAN LINE • NORTH GERMAN LLOYD

Senoji Tėvynė Jus Laukia

Aplankykite savo gimtinę kraštą

Bremen - Europa

Greičiausia kelionė į Lietuvą
Ekspresinis traukinys laukia prie laivo Bremerhavene ir užtikrina patogų nuykimą į KLAIPĖDĄ

Arba keliaukite populiariais Ekspresiniais laivais

DEUTSCHLAND HAMBURG NEW YORK ALBERT BALLIN

Patogus susisiekimą geležinkeliais iš Hamburgo Informacijų klauskit pas vietos Agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD
130 W. Randolph St., Chicago, Ill.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiūri Amerikos Lietuvių Doktorų Draugija.

Mažųjų Narių Reumatizmas

Rašo DR. A. YUSKA

Mažųjų narių reumatizmas, taip vadinamas gout arba podagra, yra savotiška viso kuno liga. Mažesniuose nariuose, tai yra, kojų arba rankų pirštų nariuose, prisirenka mažųjų druskos kristelių (sodium urate), kurie belankstant pirštus trinasi nariuose ir braižo švelnesnes plėveles, kas padaro nepakentiamą skausmą, lygiai ir kristalia akyje.

Zmogus, valgydamas mėsa, daržoves ir kitokius valgius priima ne tik paprastą druską, bet ir daug kitokių druskų. Viduriuose dėl suvirškinimo maisto yra reikalingos tam tikros sultys, kurias pagamina skrandis, kepenos, kasa ir žarnos. Tos pačios sultys visokias druskas palaiko ištirpytas. Druskų ištarpos dalis persisunkia į kraują. Paprastai sutirpina druskas dar labiau sutirpina druskas, tai yra chemiškai išskaido į atskirus elementus, iš kurių druska paėina. Tokiu būdu kraujas išnešioja tas druskas po visas kuno dalis iki dasigauna į inkstus. Inkstai, perkošdami kraują, atskiria tirštąją medžiagą, tai yra visokias druskas drauge su kito mis rūgštimis ir kaipo neuandingas kunui substancijas su šlapumu pašalina. Dėl to šlapume randasi kelių rūšių druskų, pavydžiui: sodium urate, amonijos, saletros ir dar kitokių. Visiems yra aišku, dėl ko šlapumas būna surus.

Bet, nekuriuose atsitikimuose iš priežasties neveiklumo, o gal perdaug veiklumo tulų liaukų, pasikeičia kraujo normališkas sudėjimas ir nepajėgia smulkiai ištirpinti druskas, kurios turėtų būti beveik visai sunaikintos; o vienok chemiškai jos jungiasi su virškinimo aparato sultimis sudarydamos daug mažų kristelių. Vietoje ištirpintos druskos, kraujas, plaukdamas kraujagyslėmis, išnešioja aštirus kristolėlius po visus kuno audinius. Kada kraujas ateina į rankų arba kojų mažiausias navelius, kur kraujagyslės labai mažytės, laibas ten didesni druskos kristeliai užilauko ir per ilgus metus laiko jų prisirenka labai daug. Tos druskos renkasi netik nariuose, bet ir kitose kuno dalyse, kur tik gali užsilaikyti: širdies dangteliuose, inkstuose, kraujagyslėse ir tt.

Kada podagra, arba mažųjų narių reumatizmu sergantis ligonis atsilanko pas gydytoją, ir paaiškinus jam, kad druskos kristeliai, vadinami sodium urates, randasi nariuose ir daro skaudėjimą, tai būna pirmiausias klausimas, iš kur-gi tie druskos kristeliai nariuose atsiranda. Dėl to čionai išaiškinau, kaip druskos kristolėliai susiformuoja ir kaip jie įsigauna į narius. Kodėl druskos nepasilieka ištirpintos, bet susijungia, arba susikaupia į mažus kristelius, tyrinėtojų nuomonės skiriasi. Vieni mano, kad kraujagyslėse iš žarnų prisisunkia perdaug rūgšties ir atlešioja kraują alkalijai, kuri yra būtina reikalinga

ga ištarpos palaikymui Kiti-gi mano, kad dėl nesveikumo ne kurių kuno organų kraujo reakcija pasikeičia neutraliu ir neatlešioja kraujagyslėse esančias rūgštis, kurios verčia druskos medžiagas susijungti arba susikristalizuoti.

Mažųjų narių reumatizmas prasideda palengva, net per keliolika mėnesių arba metų. Zmogus rytę atsikelia visas su styres, rankų ir kojų nariai iki išsiluosuoja buna skaudus, o pavakariop jaučiasi sveikesnis iki kito ryto. Retkarčiais pasitaiko, kad ligonis suseraga labai staigiai: nakties laiku pajunta smarkų narių skaudėjimą, dažniausia kojos didįji pirštą arba kitą kokią narį, kuris sustina, paraudonuoja. Ligonio karštis pakyla, prakaituoja, viduriai užkietėja ir visas jaučiasi sergantis. Jo tamsiai rudas šlapumas stiklė pastovėjęs per keletą valandų, sutirštėja, atsiranda jam daug matomų druskų, kurias pakaitinus ant ugnies ištirpsta ir būna nematomas.

Mažųjų narių reumatizmu daug yra sergančių Anglijoje, Vokietijoje ir J. A. Valstybėse, tai yra tose valstybėse, kur daug vartojama riebių valgių, tvirtų gėrimų ir kur daugelis dirba sėdėdami. Daugiau serga vidutinio amžiaus vyrai, ne gu moterys. Nekurie paveldėję iš tėvų. Daug serga svino išdirbystės darbininkų, teplorių, šeimininkų ir t. t.

Gydymas: Reikia gerti minerališkus vandenis ir maudytis karštame vandenyje. Kadangi podagra dažniausiai serga tokie žmonės, kurie dažnai ir daug valgo riebių valgių ir geria moltinius gėrimus, dėl to reikalinga mažiau valgyti bei gerti iš salyklos gamintus gėrimus. Vietoje jų, reikia daugiau gerti vandens ir prisilaikyti higienos dėsnių. Ligoniai per kaikurį laiką atsakančių vaistų pavartoje, didžiumoje pagyja, o kitiems ant visados pasilieka sukraipyti, guzoti pirštai.

RACINE, WIS.

Sandariečių veikimas

Birželio 16 dieną, Riverview parke, bendrai apylinkių miestų sandariečiai drauge su Sandaros Centru buvo suruošę medtinį pikniką. Oras sutrukdė šį didžiulį pikniką. Iš pat ryto buvo šilta ir gražu, iki 2 val. po pietų. Kaip tik laikas pradėti sveičiams važiuoti, apsidėti padangės ir pradėjo lyti ir lijo visą laiką. Nepaisant lietaus sveičių atvažiavo apie pusantro šimto. Sandariečiai įrodė, kad jie nę perkuno, o dar labiau lietaus nebijo. Visi draugiškai linksminosi per istią dieną. Jei ne lietus, būtų suvažiavus tukstantinė minia žmonių. Bet kurie atvažiavo, ačių visiems — besilinksmindami suteikia Sandarai gryno pelno \$20.85.

Išrinkta nuo Wisconsinio Lietuvaite gražuolė, p-lė Bronė Puškoritė ir dvi palydovės iš

S. Milwaukee p-lė Bronė Urakis ir p-lė Stella Šilinskaitė. Taigi, racinėciams teko garbė turėti šiu metų nuo Wisconsinio Lietuvių gražuolę, kuriai bus pirma proga Liepos 7 dieną, Businėame piknike, Sunset Parke, Lemont, Ill. tapti "Miss Lithuania of America". Milwaukee, S. Milwaukee, Racine, Kenosha ir Waukegano lietuviai ruošiasi, daro planus skaitlingai dalyvauti liepos 7 dieną piknike. Pamatysite mus gražiąją Bronytę, o mes dalyvaujami, įrodysim teisėjams, jog mus išrinktoji yra viena iš gražiausių. Lydėsime gražuolę ir jai linkėsime atsiekti aukščiausio sosto — gražuolių karalaitės.

Tariu padėkos žodį už paramą buvusiame piknike: Milwaukee lietuvių darbuotojai p. Jonui Baukui, milwaukeečių veikėjui Boleslovui Pukui ir kitiems; kenosiečiams, Juozui Kaspučiui ir Pranui Jankauskui; vietiniams, p. Stasiui Mocu, J. Kapočiu, V. Kasparaitienei, F. Kapočienei, Petruui Daugėlai ir Jonui Vasiliauskui. Taipgi sveičiams chicagiečiams: M. Biekshai, M. Vaidylai, J. Cieliauskiui, B. Jakaičiams ir kitiems.

—M. Kasparaitis.

Ziaurus Vilniaus Krašto Lietuvių Užpuolimas

Lenkų užgrobtame Vilniaus krašte, Lydos apskrityje yra lietuviškas Kalesnykų miestelis su lietuviškomis apylinkėmis. Miestelyje ir apylinkėse iš 3000 gyventojų apie 2600 yra lietuviai. Tačiau pamaldos bažnyčioje laikomos tik lenkiškai ir tuo lietuviai skriaudžiami. Geg. mėn. pabaigoje Kalesnykų lietuviai pergyveno žiaurų ir viešą lenkų užpuolimą. Tuo laiku Kalesnykų parapiją aplankė Vilniaus arkivyskupas Jalbrzykowskis. Po pamaldų, į kleboniją einantį arkivyskupą apsupo minios lietuvių, ir, dėkodami jam už atsilankymą jų parapijoje, ėmė prašyti, kad bažnyčioje būtų leidžiama melstis ir lietuviškai. Čia pat arkivyskupui buvo įteiktas parapijiečių prašymas su 2000 lietuvių parašais. Bet lenkiškųjų organizacijų nariai, išgirdę tokį prašymą, ėmė garsiai šaukti, rėkti ir net plusti. Arkivyskupas paprašė, kad triukšmaujantieji nutiltų, nes kai kalbėjo lenkai, tai lietuviai jokio triukšmo nekėlė. Tačiau triukšmadariai vietoj nutilti, ėmė ginčytis su arkivyskupu. Tuomet arkivyskupas griežtai pareiškė, kad čia ne mingas ir todėl išsiokėliai turėtų nusiraminti. Bet jie vistiek nenutilo. Nežiūrėdami

to iš šono triukšmo, lietuviai arkivyskupui viską ramiai išdėstė. Arkivyskupas pasakė, kad lietuviškų pamaldų įvesti be Šv. Tėvo sutikimo jis negalys, tačiau iš savo pusės pasietngsias kalensnykiečių prašymą patenkinti.

Kai arkivyskupas su kunigais nuėjo klebonijon, apie kleboniją susikimšusios lenkų katalikiškų organizacijų moterys ėmė rėkti, kad neva jas lietuviai stumdą, mušą. Iš tikrųjų, tai buvo tik provokacija dirvai paruošti. Pasiruošę lenkai "krakusai" su tam tikrais peiliais tada šoko prie lietuvių ir ėmė juos badyti. Lietuviai iš vieno tokio karštuolio atėmė tokį peilį ir nunešė parodyti arkivyskupui, kuris pasmerkė užpuolikus. Bet tai nieko negelbėjo. Lietuviai ir toliau buvo puolami iš visų šonų. Ima lužti, traškėti klebonijos tvoros ir iš visų šonų į lietuvius pasipila akmenys.

Dideliame sumišimui kilus, arkivyskupas išėjo malsinti, bet jo nepaklausė "krakusai" ir lenkų jaunuoliai, kurie dar labiau įsikarščiavę ėmėsi "darbo". Ir tik pradėjus skambinti varpais, triukšmaas aprimo. Lietuviai, nenorėdami dar kartą būti užpultais bažnyčioje, ir matydami vis didėjančius grasinimus, visai bažnyčion nėjo, o skirstėsi namon.

Keliolika lietuvių buvo sužalota peiliais ir keli sukrūvinti akmenimis. Patsai arkivyskupas buvo stebėtojas to užpuolimo, tačiau iš anksto suorganizuotos mušėlių gaujos jis, žinoma, negalėjo suvaldyti.

Nors arkivyskupas ir išvažiavo, lietuviai savo prašymų įteikti daugiau jau niekam negali, bet žiaurus lietuvių persekiojimas vis dar nesibaigia. Tai vienoje, tai kitoje vietoje jie užpuolami su akmenimis, gauna grasinimų, kad savo prašymą iš arkivyskupo atsimtų, nes, esą busai gerai išvartais kailiais ir panašiais. Lietuviai laikosi labai kulturingai ir šaltai. Lenkų įsiutimas toks didelis, kad jie net spiauduo pro šalį praeinančius lietuvius. Ir viskas tas dedasi okupuotame mūsų Vilniaus krašte...

DULR. REMIA VISUS

RENGIA SANDAROS PIRMAS APSKRITYS

Kai kuriuose užsienio lietuvių laikraščiuose leidžiama gandai, buk Draugija Užsienio Liet. Remti šelpianti tik-tai katalikiškas, "klerikališkas", kaip tuose laikraščiuose rašoma, užsienio lietuvių organizacija. Tokių gandų tikslas, matyt, klaidinti visuomenę ir mažinti Draugijos autoritetą. Draugijos darbų programe

Parašė P. JURGELA

TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Zygio atgarsiai pasauly. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie LITUANICĄ. Skridimo rėmėjai ir rėm. komitetai.

384 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. Kaina \$1.50, sjučiantį paštui \$1.65 pentai. Reikalaukite:

814 W. 38rd St., Chicago, Ill. SANDARA

ir to programo vykinime dar nėra buvę atsitikimo, kad būtų klausama, kokių tikybinių ar politinių įsitikinimų yra tos užsienio lietuvių organizacijos, kurioms reikalinga parama. Atvirkščiai, taip draugijos oficialiuose spausdiniuose, taip ir mano pranešimuose užs. liet. spauda! visur pabrėžiama, kad draugija remia visas organizacijas, dirbančias lietuviybės ir kultūros darbą.

Jei katalikiškos organizacijos yra gavusios iš DULR. paramą, tai dėlto, kad jos tos paramos prašė. Patartina ir "neklerikališkoms" kultūrinėms organizacijoms prašyti

paramos, nurodant savo atliekamąjį darbą. Kur tokių organizacijų dar nėra, ten pa-

tartina organizuotis ir dirbti. DULR. niekadoms neatsisakys padėti.

Ekskursija

SVEDŲ AMERIKOS LINIJA

Moderniškas motorlaivis GRIPSHOLM

Išplaukia iš New Yorko Liepos 3 d., 1935

Per Gothenburgą, Švedija Keleiviai išplaukia iš Stockholm nauju modernišku laivu MERIEHOLM per Baltijos jūrą į KLAIPEDA. Kelionės laikas 24 valandos. EKSKURSIJA RENGIAMA Lietuvių Laiv. Agentų Sąjungos Amerikoje

Kartu išplaukia Am. Liet. Kat. Studentų ir Profesionalų Sąjungos ekskursija, kurią vadovaus Sąjungos centro pirmininkas p. Jonas Morkunas, Rochester, N. Y. ir Sąjungos centro dvasios vadas kun. J. Balkunas, Maspeth, N. Y. Kitas patogus išplaukimas Drotningholm Liepo 17

Informacijų, laivakorėjų ir ekskursijos brošiūrėles, folder kreipkitės į bet kurį sąjungos narį, autorizuotą laivakorėjų agentą arba bet kurį rasti. SWEDISH AMERICAN LINE 131 N. MICHIGAN AVE. Chicago, Ill.

Dabar Sezoninis Special! FEDELCO Vacuum Valytuvus

VISAI NAUJAS \$18.95

TIK \$1 ĮMOKĖI

TIKTAI KELETAS LIKO!

Užbaigiama 1933 mo 99 deliai "Zema kaina

PREMIER EUREKA FEDERAL

Labai Žemomis Kainomis

Nepaprastas Pavasariniam apsilavimui bargenas! Tikrai naujas Fedelco Vacuum Valytuvus, su juo galima bilekų valyti, reikalingas šiame sezono laike. O kaina tik \$18.95 — garantuotas. Pasizūrėkite pardavimui vietoje, ELECTRIC Krautuose.

To the prices quoted in our advertisements and marked on our merchandise, substantially 25% is to be added on account of additional tax expense. Ask about the easy payment plan. A small down payment, balance monthly on your Electric Service bill. To cover interest and other costs, a somewhat higher price is charged for appliances sold on deferred payments.

COMMONWEALTH EDISON Electric Shops

Downtown — 72 W. Adams St. — 132 S. Dearborn St. Telephone RANdolph 1200, Local 66

4562 Broadway 3460 So. State St. 4231 W. Madison St. 2618 Milwaukee Ave. 852 W. 63rd St. 4833 Irving Park Blvd. 4834 So. Ashland Ave. 2950 E. 92nd St. 11116 So. Michigan Ave.

FEDERAL COUPONS GIVEN

Dailus Programas

Sporto Dalykai

PIKNIKAS

Gražuoliu, Kontestas

NEDELIOJ, BIRŽELIO-JUNE 30 DIENĄ, 1935 METAIS

Vose's Pavilion

Maynard, Mass.

BUS RENKAMA GRAŽIAUSIA LIETUVAITE IS MASSACHUSETTS IR JAI BUS DUOTAS TIKIETAS I CHICAGĄ IR ATGAL. JI TEN DALYVAUS SANDAROS PIKNIKE, ATSTOVAUDAMA MASS VAL STIJĄ. TAME PIKNIKE, IS VISŲ GRAŽUOLIŲ, SUVAŽIAVUSIŲ IS VISOS AMERIKOS, BUS VIENA ISRINKTA, VADINAMA —

"Miss Lithuania of America"

IR JI GAUS \$100.00 "CASH" ARBA LAIVAKORTĘ I LIETUVĄ, I VISO PASAULIO LIETUVIŲ KONGRESĄ IR ATGAL

GRAJIS J. DIRVELIO ORCHESTRA, IS WORCESTER, MASS. Bus dainų, lenktynių, plaukimo kontestas ir visokių kitų įdomybių.

Laimėtojams bus suteiktos puikios dovanos

Kviečia visus dalyvauti — RENGĖJAI.

Chicagoje

Peoples Rakandų Krautuvės Smarkiai Darbuojasi

Atilankius į šias krautuves ir pasikalbėjus su vienu ar kitu vedėju bei keliais krautuvių nariais, yra malonu patirti, kad Lietuvių įstaigom prekyba gerai sekasi. Susidomėjęs plačiau patirti, kokių būdu Peoples Rakandų krautuvės gali kas kart didinti skaičių pirkėjų ir vusup pilnai pateninti, ypatingai šiuose laikuose, kuomet eina didelė konkurencija ir patys laikai nėra linkamai pagerėję. Atsakymas randas tame, tai Peoples krautuvių vedėjų didis pasiaukavimas prekybos reikalams ir gabumas ją vesti. Štai del ko šiuo metu Peoples krautuvės daro dvigubai geresnę apyvarą. Turi labai dideles galybes stako ir parduoda labai mažom kainom. Antrą, paskyrė yris \$2,000.00 vertės brangių dovanų del šių krautuvių kostumerių. Tų dovanų laimėjimui bus visi Peoples krautuvių kostumeriai sukviesti 30tą dieną Birželio ir Birutės Daržų, kume bus mielai priimti ir pavalisinti. Toliaus Peoples krautuvės parduoda refrigeratorius be jokio įmokėjimo ir dar droda net 3 metus laiko išmokėti. Na, o pagaliaus mandagus, draugiškas ir skubus patarnavimas irgi prisideda prie patraukimo kas kart didesnio skaičiaus pirkėjų, nes yra aišku, kad perkanti visuomenė įvertina visus tuos dalykus ir pilnai pasitiki Peoples krautuvių patarnavimu, užtikrintų prekių rušim ir teisingom bei prieinamom kainom. Rep.

Charles P. Kal Naujoji Vietoj

Kiek laiko atgal pranešėm, kad adv. Charles P. Kal ir M. Zaretsky persikėlė į aują vietą — nuo 35-tos ir Halsted St. 3522 So. Western Ave. Dabar man teko apsilankyti paminėtų advokatų naujoje ofise ir tenka pasakyti, kad turtingiausiai įrengti ofisai, kiek aš kur esu matęs. Charles P. Kal naujoji vietoj turi keturis kambarius, kadan dar jo yra dar trys kiti adreštai: M. Zaretsky, C. S. S. ir John C. Laux. Tiesiog puikių ir skoningų rūpų, p. Kal ofise, S. V. būrys esamo prezidento F. Roosevelto, dideli ir grafiški veiksiai; kabo ir musų žinamų kunigaikščių — Aljo, Vytauto ir tt.

Tas jau įrodo, kad p. Ch. P. Kal yra didelis patriotas. Jis taipgi yra Cook Apskrities advokato pagebininkas.

Linkime geriausio pasisekimo p. Kal ir kitiems šioj naujoji ir gražioj vietoj.

RADIO

Įspūdziai iš praeitos nedėlios Progress Fur. krautuvės radio programo

Man visados patinka vyrų dainavimas, o ypatingai Progress Furniture krautuvės vyrų duetas. Jų balsai sudaro tikrą harmoniją, kas suteikia daug malonumo klausytojams. Praeitos nedėlios programoje jie supažindino Progress Furniture krautuvės radio valandos klausytojus su dviem, labai gražiom p. Sarpaliaus nauj

See U. S. Fairest Maid

Miss Lithuania of America Selected at Sandara's Picnic Sunset Park, July 7th, 1935

The prettiest girl in the entire United States will be selected at Sandara's picnic, Sunday, July 7th, at Sunset Park, 135th & Archer Ave. There will be a long ceremony during which the girl will be crowned and honored. Two maids of honor will next share the honors while the rest of the maidens will make up the Queen's court. After this the titled miss will either make a trip to Lithuania, where Congress will be in session, or receive 100 dollars in cash.

Ball, July 6th

Saturday, July 6, the day before the picnic, the beauties representing the different states of America, will attend a party given in their honor, so that the judges can come and get acquainted with the contestants. The queen selected from her state will be introduced to the audience and will be given a badge identifying her state. This will be a gala occasion, well to bear in mind.

If Sunday, July 7th, is a disastrous day and one is unable to attend Sandara's picnic, come Saturday, July 6th. But don't miss anyway as this is one of those events that doesn't happen frequently.

Racine Picks Queen

Miss Bernice Pushkorieutė was discriminated as the loveliest girl at Sandara's picnic, Sunday, June 16, in Racine, Wisconsin. Miss Bernice Uralkis came second and Miss Stella Šilinskas ranked third.

In spite of the rainy Sunday, quite a number of "Sandariečių" showed up and they all were proud of the beauties who were picked to represent their state.

Miss Ann Jakaitis, our May Queen, announced the Winners of the contest and each girl made a little breathless speech before the "mike".

Accidents Do Happen

Mr. Čiliauskas was very accommodating, with the use of his car, taking a party to Racine.

The journey going down to Wis. was all right, but coming home a different story. Driving to Chicago and not being very observant of the Rt. 42 signs, the way was lost and the vehicle could't get out of that entangled, crooked and dark Sheridan Road. Finally the mess was straightened out and after a fifteen minute ride, the driver, not very confident of his sense of

direction, stepped out of his car to look at the signs, discovered that he and his friends were going back to Racine!

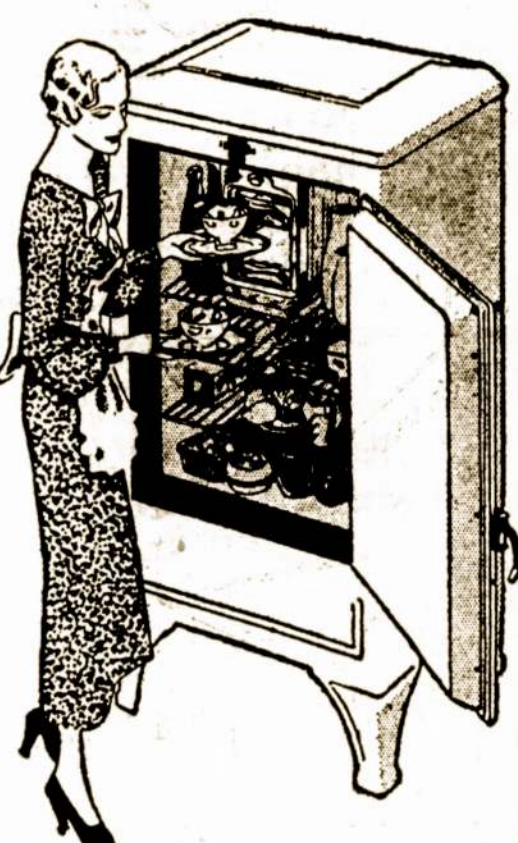
This was nothing, until the time during which the temporary inhabitants of the guto were so engrossed in watching the "42" signs, that not seeing the red light, which foretold the danger, the automobile landed bang, bang, right on the sharp railroad tracks. Everyone had to get out and push. Luckily the "ole buggy" didn't get any flats.

Not riding more than five minutes a large deep puddle of water was encountered in the street and the car practically had to swim out. The consequences were a lot of water in the car and the parties's clothes wringing wet!

DABAR EINA DIDZIAUSIAS

Refrigatoriu, Ispardavimas PEOPLES

KRAUTUVEJE

Cia laikoma visų geriausių išdirbysčių Refrigeratoriai, parduodami prieinamiausiomis kainomis mieste, nuo

\$79.50

ir aukščiau.

GRUNOW NORGE CROSLY GIBSON SPARTON LEONARD GENERAL MOTORS FRIGIDAIRE WESTINGHOUSE

ir kitų.

Duodame didelę nuolaidą už senas ledaunes į mainus ant Refrigeratorių.

Lengviausi išmokėjimai, į dieną pareina tik 15 centų.

PEOPLES

Krautuvėse

2536-40 W. 63rd St. Corner Maplewood Ave. Hemlock 8400

4179-83 Archer Ave. Corner Richmond Street Lafayette 3171 CHICAGO, ILL.

Alas and alack, no harm was conveyed and a lot of fun was had (thank God for the sense of humor). But later Mr. Čiliauskas lit up a cigar, apparently to extinguish all the evil that had prevailed.

J. B. J.'s Attention!

Many failed to appear at the set meeting, Wednesday, so Friday, June 28, at seven o'clock, will be the next get together.

An Appreciation to My Friends

Words sometimes fail to express one's inner feelings and so it is with extreme difficulty that I try to convey my happiness and appreciation for all the consideration bestowed upon me. I feel like an undeserving person, crowned with laurels too beautiful for me.

Last Saturday, in Sandara hall, there was a surprise party commemorating my graduation from high school.

Returning from a loop theatre with Eileen Masalski, who didn't breathe a word about the party, we stopped in Sandara, to find a big "surprise" awaiting me and a long white table decorated with flowers and gifts from all of my acquaintances.

I wish to thank my considerate friends, the J. B. J.'s club, Aldona Petrauskas, M. Vaidyla, especially Mary Barnett, who, I heard, was the originator, Mr. Čiliauskas, Mr. Burkas, Mr. Bieksha, Masalskis family, Adašunas family, Naglis family, Mikalauskas family, Aleksas family, Gulbinas family, Ivanauskas family, Miščikaitis family, and a mysterious telegram signed, "Tea cher", who I suspect is Mr.

Andrieff. I thank you all again from the bottom of my heart and may you all be just as happy as I was that Saturday night.

I was taken a back to see in Sandara a very well written article by Eileen Masalskis which is not surprising as Miss Masalskis is on the newspaper staff in school. But really, Eileen, those compliments were unnecessary if not false. You, too, have sparkling blue eyes plus long lashes, and an adorable smile.

I feel as though I haven't said just what I wanted to, but how better could I express myself? Friends are one of the most valuable possessions one could have and what could please one more than to have many of them who love you? —Sally.

Another Graduate

Another graduate, who was not mentioned last week, is Eleanor Platkauskas residing at 4135 S. California Ave. She graduated from Kelly High School with high honors. She is a former of the big Jaunoji Birute chorus, but is still with Jaunoji Birute. It is known that she can dance the polka very well.

All her friends wish her the best of luck and to obtain high honors in whatever she undertakes to do.

STELLA STRIKOL

Attorney and Counsellor at Law (Lietuvaitė—Advokatas) 134 No. La Salle St Chicago. Kabarys 1308 Tel. Randolph 0332 Vakaris 3241 So. Halsted St., Chicago Tel. Calumet 7358

JOSEPH J GRISH

Lietuviai Advokatas 4631 So. Ashland Ave. Tel. Boulevard 2800 Res. 6515 So. Rockwell St. Rel. Republic 9723

OLIS ir VASALLE

ADVOKATAI 134 No. La Salle St., Suite 1308. Chicago, Illinois. Vakaris tik Subatomis 3252 So. Halsted Street Tel. Calumet 8945.

Apdraudimui

Namo, Rakandų, Biznio, Automobilo, Stiklų ir kito turto. Kreipkis pas

J. J. Hartmanavičius

General Insurance Notary Public 814 West 33rd St.

Telephone Calumet 6191

Vakaris namie — 3631 S. Wallace Street, Chicago, Ill.

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI

N A R I A I CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

Patarnavimas—Dieną ir naktį. Turime Kopyčias visose miesto dalyse

J. LULEVIČIUS

4092 Archer Avenue Phone Lafayette 3572

A. MASALSKI

3307 So. Lituania Avenue Phone Boulevard 4139

A. PETKUS

1410 So. 49th Ct., Cicero, Ill. Phone Cicero 2109

J. F. RADZIUS

668 West 18th Street Phone Canal 6174

S. M. SKUDAS

718 West 18th Street Phone Monroe 3377

CHAS. SYREWICZE

1344 So. 50th Avenue Cicero Phone Cicero 294

I. J. ZOLP

1646 West 46th Street Phone Boulevard 5203—8413

J. F. EUDEIKIS

4605-07 So. Hermitage Ave. Phone Yards 1741—1742

LACHAWICZ ir SUNUS

2314 West 23rd Place Phone Canal 2515 Cicero Phone — Cicero 5927

S. P. MAZEIKA

3319 So. Lituania Avenue Phone Yards 1138

Mandžukų valstybėje, tolimuose rytuose, Charbino mieste š. m. balandžio 11 d. įsisteigė Lietuvių draugija. Jos tikslas suburti visus Mandžukų valstybėje gyvenančius lietuvius, įkurti jiems mokyklą ir knygyną. Mokyklos įrengimu rūpinasi Draugija Užsienio Lietuviams Remti. Laukiama, kad Mandžukų lietuviai atsitys savo atstovą į Pasaulio Lietuvių Kongresą.

ADVOKATAI

LIETUVIAI GYDYTOJAI (Amerikos Liet. Dakтары Draugijos Narijai)

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010

Dr. K. Drangelis DENTISTAS

2403 West 63rd Street Kampas 63rd ir Western Ave

Phone Hemlock 2061

Dr. Joseph Kella

Dentistas

6558 So. Western Ave., Chicago

Valandos nuo 9 iki 8 vakaro Nedėliomis pagal sutartį

Dr. P. Z. Zalatoris

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso valandos: 10:30 iki 12 val. rytala 1 iki 3 val. po pietų 6 iki 9 val. vakarais.

Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytala

Ofisas: 1821 So. Halsted Street Telefonas Canal 0267 Residencija: 6600 So. Artesian Avenue Telefonas Prospect 6659

DR. STRIKOL'IS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue

Ofiso valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį.

Ofiso Tel: Boulevard 7820 Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514

Dr. A. J. Zimontas

Seniausias Lietuviai

DENTISTAS

3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595

Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2422 West Marquette Road

Cor. 67th St. ir Artesian Ave. CHICAGO, ILL.

Šeštadieny ir Trečiadieny po pietų pagal sutarimą.

Phone Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZEL'IS

DENTISTAS

4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street

Valandos nuo 9 iki 8 vakare Seređoj pagal sutartį.

Ofiso Tel. Boulevard 5913 Rez. Tel. Victory 2343

Dr. Bertash

756 W. 35th Street

Cor. of 35th and Halsted Sts. Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-9:30 Nedėliomis pagal sutartį.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

A. K. Rutkauskas, M. D.

4442 South Western Avenue

Tel. Lafayette 4146

Dr. Karl Nurkat

Gydomas Akių Ligos.

Akiniai pritaikomi atsakančiai.

Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak. Išskiriant semadienį.

2201 W. 22nd St.—Cermak Rd. Telefonas Canal 6122